

STICHTING PENSIOENFONDS SAGITTARIUS

JAARVERSLAG 2012

Inhoudsopgave

Karakteristieken van het pensioenfonds	3
Profiel	3
Organisatie	3
Kerncijfers	5
Verslag van het bestuur	6
Goed pensioenfondsbestuur	6
Pensioenparagraaf	8
Beleggingenparagraaf	9
Financiële paragraaf	10
Actuariële paragraaf	10
Risicoparagraaf	11
Verslag van het verantwoordingsorgaan	13
Verslag van het intern toezicht	14
Balans per 31 december 2012	15
Staat van baten en lasten over 2012	16
Kasstroomoverzicht over 2012	17
Actuariële analyse over 2012	18
Toelichting algemeen	19
Toelichting bij de balans per 31 december 2012	22
Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2012	28
Overige toelichtingen	33
Overige gegevens	35
Bestemming saldo baten en lasten	35
Uitvoeringsovereenkomst	35
Gebeurtenissen na balansdatum	35
Actuariële verklaring	36
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	38

Karakteristieken van het pensioenfonds

Profiel

Het pensioenfonds heeft tot doel uitvoering te geven aan de pensioenreglementen zoals die gelden en hebben gegolden voor de aangesloten ondernemingen.

Het pensioenfonds houdt kantoor te Bussum (Brediusweg 57a) en is statutair gevestigd te Naarden.

Organisatie

Situatie per 16 mei 2013.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Lid sinds	Einde zittingsduur
N. Mol	voorzitter	werkgever	29 juni 2006	1 juli 2014
M. Lind	secretaris	werkgever	28 juli 2003	1 januari 2015
R. Joop	penningmeester	werknemer	28 juli 2009	28 juli 2015
A.J. van den Berg	lid	werknemer	21 maart 2012	21 maart 2015
mevr. H.W. Mackenbach	lid	werkgever	16 december 2011	31 augustus 2014
A.J.M. Stolk	lid	werknemer	1 maart 2004	30 september 2014

Pensioenbureau

In de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden wordt het bestuur ondersteund door het pensioenbureau. De werkzaamheden betreffen de pensioenadministratie en de bestuursondersteuning. Het vermogensbeheer is uitbesteed aan Northern Trust Global Investments Limited. De bewaarneming van de aandelen en obligaties is toevertrouwd aan The Northern Trust Company.

De samenstelling van het pensioenbureau is:

mevrouw M. Meijer-Zaalberg, directeur
mevrouw M.A. van Leeuwen Boomkamp
E.P.C. Schumm
mevrouw N.B.M. Vooren

Dagelijkse leiding

De dagelijkse leiding van het pensioenfonds wordt gevormd door de voorzitter van het bestuur, die door het bestuur hiervoor is aangewezen, en de directeur.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan is als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging
mevr. F.I.D. Bol	voorzitter	werkgever
N.H. Alles	secretaris	pensioengerechtigden
R.J. de Vries	lid	deelnemers

Het verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst.

Intern toezicht

Er is gekozen voor de “one tier board” constructie waarbij de bestuursleden die niet belast zijn met de dagelijkse leiding het intern toezicht uitoefenen.

Deelnemersraad

De deelnemersraad is samengesteld uit deelnemers en pensioengerechtigden en vergadert ten minste twee maal per jaar samen met het bestuur. De deelnemersraad adviseert het bestuur indien het bestuur daar om vraagt of uit eigen beweging over aangelegenheden die het pensioenfonds betreffen. Het bestuur vraagt de deelnemersraad in ieder geval om advies over elk voorgenomen besluit betreffende de in de wet en statuten genoemde onderwerpen.

De samenstelling van de deelnemersraad is als volgt:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging
N.H. Alles	voorzitter	pensioengerechtigden
E.R. van Binsbergen	secretaris	pensioengerechtigden
B.P.T. Borkus	lid	pensioengerechtigden
J.E. Schilt	lid	deelnemers
R.J. de Vries	lid	deelnemers

Actuaris

Milliman Pensioenen v.o.f.

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP

Kerncijfers

(alle bedragen in 1.000 euro)

	2012	2011	2010	2009	2008
Aantal verzekerden per groep					
Deelnemers	376	403	416	526	599
Gewezen deelnemers	1.793	1.886	1.952	1.902	1.980
Pensioengerechtigden	1.343	1.300	1.263	1.232	1.208
	<u>3.512</u>	<u>3.589</u>	<u>3.631</u>	<u>3.660</u>	<u>3.787</u>
Toeslagverlening per 1 januari					
Deelnemers Rexel Nederland Regeling	1,26%	1,03%	1,26%	3,25%	1,0%
Inactieven Rexel Nederland Regeling	0,0%	0,0%	0,1%	n.v.t.	n.v.t.
Deelnemers en inactieven overige regelingen	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	1,5%
Pensioenuitvoering					
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	2.243	2.065	1.849	2.330	3.596
Pensioenuitvoeringskosten	603	593	608	625	662
Pensioenuitkeringen	17.039	16.627	16.693	16.339	16.150
Vermogenssituatie					
Algemene reserve	-148	-12.984	30.355	59.145	35.429
Voorziening pensioenverplichtingen	331.270	317.711	296.360	271.104	275.707
Dekkingsgraad	100,0%	95,6%	111,1%	123,4%	114,0%
Marktrente	2,340%	2,730%	3,462%	3,9%	3,9%
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	112.129	101.016	107.744	110.649	99.742
Vastrentende waarden	194.284	180.006	195.101	199.978	187.772
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement	15,1%	-2,1%	2,3%	13,3%	-14,3%
Benchmark	14,8%	-2,1%	2,0%	13,3%	-14,8%

Verslag van het bestuur

Financiële situatie van het fonds

Eind december 2012 bedroeg de dekkingsgraad van het fonds 100,0%, waardoor het fonds volgens de normen van De Nederlandsche Bank net niet tot een korting per 1 april 2013 hoefde over te gaan. Ultimo 2011 bedroeg de dekkingsgraad nog 95,6%. Hoewel er dus sprake was van een licht herstel, geeft de dekkingsgraad nog onvoldoende zekerheid om ook een korting per 1 april voor 2014 uit te sluiten. Dat hangt af van de financiële situatie van het fonds op 31 december 2013. Dan moet het fonds een dekkingsgraad hebben bereikt van ten minste 104,2%.

Toeslagverlening

Op de pensioenen voor werknemers die onder de Rexel Nederland Regeling vallen, wordt per 1 januari 2013 een toeslag verleend van 1,55%. De pensioenen voor deze werknemers kennen een onvoorwaardelijke toeslagverlening, waarvoor de werkgever premie betaalt. Zolang werknemers bij Rexel Nederland B.V. in dienst zijn, worden de voor hen opgebouwde pensioenen verhoogd conform de toeslagverlening die bij Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel wordt toegepast, voor 1 januari 2013 dus vastgesteld op 1,55%.

De overige pensioenen kennen een voorwaardelijke toeslagverlening en deze pensioenen worden per 1 januari 2013 niet verhoogd. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening, die maximaal de prijsindex bedraagt, is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De financiering vindt plaats uit het beleggingsrendement. Doordat de dekkingsgraad van het fonds te laag is, kan er geen toeslag worden verleend. De prijsindex bedroeg 2,0%. Omdat er ook in de afgelopen jaren geen ruimte was voor toeslagverlening, groeit daarmee de toeslagachterstand tot in totaal 8,7%. Bij een structureel herstel kan het bestuur besluiten om de achterstand in de toeslagverlening weer in te halen.

Goed pensioenfondsbestuur

Integere bedrijfsvoering

Het beleid van een fonds is gericht op een integere bedrijfsvoering. Dit houdt onder meer in:

- Adequate administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) en risicobeheersing
- Analyse en beheersing van integriteitsrisico's
- Voorkomen van belangenverstremgeling
- Duurzame beheersing van (financiële) risico's, ondermeer door het maken van een periodieke continuïteitsanalyse

Intern toezicht en verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het fonds besteedt veel aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit een vertegenwoordiger van de werkgever, een vertegenwoordiger van de deelnemers en een vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden. De vertegenwoordigers van de deelnemers en de pensioengerechtigden vormen een personele unie met deelnemersraadsleden, waardoor zoveel mogelijk dubbele werkzaamheden worden voorkomen.

Voor het intern toezicht is gekozen voor de "one tier board" constructie. De "non-executive" bestuursleden beoordelen de beleids- en bestuursprocedures en -processen, de checks and balances, de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn voor (de dekkingsgraad van) het pensioenfonds.

Deskundigheidsbevordering

Ieder jaar wordt aandacht besteed aan de deskundigheidsbevordering van het bestuur. In 2012 is er uitgebreid aandacht besteed aan het inmiddels in werking getreden wetsvoorstel verhoging aow- en pensioenrichtleeftijd, het nieuwe financieel toetsingskader en het wetsvoorstel versterking bestuur pensioenfondsen.

Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving.

Gedragscode

Alle bestuursleden, deelnemersraadsleden, leden van het verantwoordingsorgaan en werknemers van het pensioenbureau hebben de gedragscode getekend. In de gedragscode is vastgelegd dat de secretaris van het bestuur van het pensioenfonds als centrale functionaris is aangewezen.

Communicatie

Alle deelnemers en pensioengerechtigden hebben in 2012 hun jaarlijkse UPO ontvangen. De slapers hebben in 2009 voor het laatst een UPO ontvangen. De deelnemers en pensioengerechtigden hebben in 2012 tweemaal een pensioenkrant ontvangen met daarin voor hen relevante informatie. Tevens heeft het bestuur dit jaar besloten om een website op te zetten, waarop algemene informatie over het fonds wordt geplaatst en tevens de meest recente reglementen, statuten, pensioenkranten en de actuele stand van de dekkingsgraad van het fonds zijn te vinden. De website is op 1 maart 2013 geopend.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van het pensioenfonds heeft het afgelopen jaar negen maal vergaderd. Belangrijkste aandachtspunten waren (de evaluatie van) het herstelplan, het financieel crisisplan en de risicoanalyse.

Overige belangrijke onderwerpen waren:

- ABTN
- Jaarverslag 2011
- Beleggingsbeleid
- Vaststellen van de begroting 2013
- Beleid werving en selectie van bestuurders
- Wijziging statuten
- Uitvoeringskosten
- Quinto-P onderzoek
- Toekomst van het fonds
- Mogelijke wijziging pensioenregeling

Medezeggenschap

De deelnemersraad is in 2012 drie maal met het bestuur bijeen geweest. De besproken onderwerpen betroffen onder meer de statutenwijziging, het beleggingsbeleid, de ontwikkeling van de dekkingsgraad ten opzichte van het herstelplan, de toekomst van het fonds en de werkgroep in verband met de mogelijke wijziging van de pensioenregeling, de vaststelling van het jaarverslag 2011, het actuairieel rapport 2011, de ABTN (inclusief het financieel crisisplan), de vaststelling van de begroting 2013 en het (voorgenomen) besluit tot korting.

Pensioenparagraaf

Binnen ons fonds onderscheiden wij de volgende pensioenregelingen:

- Hagemeyer Regeling
- Rexel Nederland Regeling
- Hagemeyer Bestuursregeling
- Borsumij Wehry Regeling
- Stokvis Regeling
- Vroegpensioen Regeling

Uitsluitend in de Hagemeyer Regeling en de Rexel Nederland Regeling kunnen nog nieuwe deelnemers worden opgenomen. Deze pensioenregelingen hebben het karakter van een uitkeringsovereenkomst op basis van middelloon. De regelingen kennen verschillende opbouwpercentages en franchises, die in het onderstaande overzicht staan vermeld:

	Opbouw- percentage	Franchise 2012	Franchise 2011
Hagemeyer Regeling	2% / 2,25%	€ 12.922	€ 12.631
Rxel Nederland Regeling	2,25%	€ 17.158	€ 16.945

Voor de Hagemeyer Regeling staan twee opbouwpercentages vermeld, omdat over een pensioen-grondslag tot € 34.078 (2011: € 33.312) 2,25% wordt opgebouwd en over het meerdere 2%.

Daarnaast geldt voor de Rexel Nederland Regeling een gemaximeerd pensioengevend salaris dat gelijk is aan het maximale WIA-grenssalaris van € 50.064 (2011: € 49.298).

Toeslagverlening

De Rexel Nederland Regeling kent een methodiek van toeslagverlening waarbij de pensioenaanspraken van de deelnemers worden verhoogd conform de door Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel vastgestelde toeslag. Per 1 januari 2013 bedroeg de toeslag 1,55%. De lasten voor deze toeslagverlening worden via de premie bij de werkgever in rekening gebracht. De pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en de pensioenrechten van de pensioengerechtigden van de Rexel Nederland Regeling kennen een voorwaardelijk toeslagenbeleid zoals die ook voor de overige regelingen geldt.

Bij het voorwaardelijk toeslagbeleid is het streven om de pensioenrechten en pensioenaanspraken te verhogen conform de consumentenprijsindex (alle huishoudens, afgeleid). De toeslagverlening wordt gefinancierd uit het overrendement op de beleggingen. Het bestuur neemt jaarlijks aan de hand van de financiële positie van het fonds een besluit om geheel, gedeeltelijk of niet te verhogen. Per 1 januari 2013 is geen toeslag toegekend (2012: 0,0%). De niet toegekende toeslag bedraagt 2,0% per 1 januari 2013, 2,3% per 1 januari 2012, 1,4% per 1 januari 2011, 0,3% per 1 januari 2010 en 2,5% per 1 januari 2009. Het bestuur probeert om in latere jaren de gemiste verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten in te halen. De gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van de Rexel Nederland Regeling zullen echter uitsluitend in aanmerking komen voor eventuele niet toegekende toeslagen vanaf 1 januari 2010.

Het pensioenfonds heeft de ambitie om uit de beleggingsopbrengsten, gemeten over een langere termijn, een toeslag te kunnen bieden die gelijk is aan de stijging van het consumentenprijsindexcijfer. Dit dient binnen een acceptabel risiconiveau gerealiseerd te worden. Voor deze toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Mutatieoverzicht deelnemers

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 1 januari 2012	403	1.886	1.300	3.589
Toetreding	57	0	0	57
Pensionering	-11	-67	78	0
Overlijden	0	-11	-55	-66
Uitdiensttreding	-79	79	0	0
Waardeoverdracht	0	0	0	0
Afkoop	0	-89	-9	-98
Toekenning nabestaandenpensioen	0	0	30	30
Overige oorzaken	6	-5	-1	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2012	376	1.793	1.343	3.512

Beleggingenparagraaf

Tot mei 2012 is een beleggingsbeleid gevoerd met een strategische verdeling van 65% voor obligaties en 35% voor aandelen. In mei 2012 is het aandeel aandelen met 0,5%-punt toegenomen en dat zal ook in de vier jaren daarop volgend jaarlijks met 0,5%-punt toenemen. Vanaf mei 2016 zal de strategische verdeling dan ook 62,5% voor obligaties en 37,5% voor aandelen zijn. De reden voor de wijziging in de strategische verdeling is de verwachte afname van het rendement op obligaties door een geleidelijke afname van de obligaties in de zogenaamde PIIGS-landen (zie onderstaand bij vastrentende waarden). Ter compensatie hiervan is besloten het aandeel aandelen jaarlijks iets te verhogen.

Uitgaande van de strategische verdeling beslist de vermogensbeheerder iedere maand of het bedrag dat nodig is om de uitkeringen te betalen geheel of gedeeltelijk uit één van de twee categorieën moet worden gehaald. Indien door marktbevingen het aandeel obligaties en het aandeel aandelen meer dan 3%-punt afwijken (positief of negatief) van de strategische verdeling, herstelt de vermogensbeheerder de strategische verdeling zonder tussenkomst van het pensioenfonds.

Vastrentende waarden

De obligaties waren voor 100% passief belegd in Europese Euro Staatsleningen. In maart 2011 zijn de obligaties in Portugal, Italië, Ierland en Spanje afgesplitst. Deze afgesplitste portefeuille zal geleidelijk worden afgebouwd. Hierin zullen geen nieuwe aankopen meer plaatsvinden. Voor de obligaties in de "veilige" landen is de opdracht aan de vermogensbeheerder om de Barclays' Euro-Aggregate: Treasury DE, FR, NL, BE, AT & FI only index te volgen.

Het resultaat op de vastrentende portefeuille (exclusief de afgesplitste portefeuille) bedroeg 8,3% (bij een benchmark van 8,3%), het resultaat op de afgesplitste portefeuille 16,9%.

Aandelen

Volgens de beleidsrichtlijnen heeft de vermogensbeheerder de opdracht om met de voor aandelen beschikbaar gestelde middelen de MSCI EMU index zo goed mogelijk te volgen.

De beheerder maakt binnen het mandaat gebruik van futures op aandelen om kleine sommen geld efficiënt als aandelen te kunnen beleggen.

De aandelenportefeuille leverde een rendement op van 20,1% bij een benchmark van 19,3%.

Financiële paragraaf

Door het relatief kleine aantal deelnemers en de afspraken met de werkgevers over de premiehoogte kan het premiebeleid niet als sturingsinstrument ingezet worden. De sturingsmogelijkheden van het bestuur beperken zich daardoor tot het beleggingsbeleid en het toeslagenbeleid.

De toeslagverlening van de deelnemers van de Rexel Nederland Regeling wordt door de werkgever betaald.

Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. Deze toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Uitvoeringskosten

	Totaal
Bestuurskosten	137
Administratiekosten	379
Advies- en controlekosten	52
Huur	30
	<hr/>
Totaal uitvoeringskosten	598

Kosten vermogensbeheer

	Beheerkosten	Transactiekosten	Totaal
Aandelen	104	3	107
Vastrentende waarden	181	0	181
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal kosten per beleggingscategorie	285	3	288
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kosten bestuur	5		5
	<hr/>		<hr/>
Totaal overige vermogensbeheerkosten	5		5
	<hr/>		<hr/>
Totaal kosten vermogensbeheer			293

De bovengenoemde transactiekosten zijn de kosten die daadwerkelijk in rekening zijn gebracht. Er is geen schatting gemaakt voor de totale aan- en verkoopkosten van de beleggingen.

Actuariële paragraaf

Ultimo 2012 is overgegaan van de AG-Prognosetafel 2010-2060 op de AG-Prognosetafel 2012-2062.

Ultimo van het verslagjaar kende het pensioenfonds een dekkingstekort.

Kostendekkende premie

Bij de vaststelling van de kostendekkende premie wordt gebruik gemaakt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december van het voorafgaande jaar.

Vanaf 2012 wordt bij de vaststelling van de premiebijdragen van dezelfde rentetermijnstructuur uitgegaan. Als gevolg hiervan is het verschil tussen de premiebijdragen en de kostendeekkende premie vrijwel nihil.

Bij de vaststelling van de premiebijdragen werd tot 2012 voor de rekenrente uitgegaan van de rekenrente die bij het circuit van waardeoverdracht wordt gehanteerd.

Gevoeligheidsanalyse

Ultimo 2012 bedroeg de dekkingsgraad 100,0%. Een stijging van de rente met 1%-punt zou leiden tot een daling van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening met 12,0% en een daling van de obligaties met 6,1%. Als gevolg hiervan zou de dekkingsgraad stijgen naar 109,2%.

Een daling van de rente met 1%-punt zou leiden tot een stijging van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening met 14,9% en een stijging van de obligaties met 6,1%. Als gevolg hiervan zou de dekkingsgraad dalen naar 90,3%.

Oordeel van de externe actuaris over de vermogenspositie

De vermogenspositie van het pensioenfonds is naar de mening van de externe actuaris slecht. In augustus 2011 is er een dekkingstekort ontstaan, ultimo 2012 bestond er nog steeds een dekkingstekort.

Risicoparagraaf

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen en de ambitie van het bestuur om de pensioenrechten en pensioenaanspraken te verhogen met een toeslag.

Beleggingsrisico

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het beleggingsrisico. Aangezien de toeslagen bij het pensioenfonds uit de beleggingsopbrengsten dienen te komen omvat het beleggingsrisico zowel de kans dat de pensioentoezeggingen slechts deels of in het geheel niet nagekomen kunnen worden (solvabiliteitsrisico) en de kans dat er niet of slechts deels een toeslag kan worden toegekend (toeslagenrisico).

Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid dient er rekening mee te worden gehouden dat wijzigingen in het beleid tegengestelde effecten kunnen hebben op het toeslagenrisico en het solvabiliteitsrisico. Het minimaliseren van het solvabiliteitsrisico leidt veelal tot een kleinere kans op toeslagverlening, terwijl het maximaliseren van de kans op toeslagverlening veelal leidt tot een verhoging van het solvabiliteitsrisico.

In 2011 heeft het bestuur besloten de strategische verdeling van de beleggingen over obligaties en aandelen over een periode van vijf jaar geleidelijk te wijzigen van 65/35 naar 62,5/37,5. Ultimo 2012 was de strategische verdeling 64,5/35,5. De reden voor de wijziging in de strategische verdeling is de verwachte afname van het rendement op obligaties door een geleidelijke afname van de obligaties in de zogenaamde PIIGS-landen.

Uitbestedingsrisico

De uitvoering van het beleggingsbeleid is uitbesteed aan de vermogensbeheerder Northern Trust Global Investments Limited. Ter bescherming van de eigendomsrechten van het pensioenfonds van de door de vermogensbeheerder aangekochte aandelen en obligaties is het beheer van deze (electronische) waardepapieren ondergebracht bij The Northern Trust Company, een juridisch separate beheerder.

Deze beheerder verzorgt tevens de administratie, int de dividenden en rente en vraagt indien mogelijk de ingehouden dividendbelasting terug.

Verzekeringstechnisch risico

Het belangrijkste verzekeringstechnische risico is het overlijdensrisico (langleven en kortleven). Per 31 december 2012 is voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen uitgegaan van de AG-Prognosetafel 2012-2062, waarbij voor de ervaringssterfte de ES-P2 factoren worden gebruikt. Het bestuur is van mening dat door de gekozen waarderingsgrondslagen het overlijdensrisico afdoende is afgedekt.

Matching- / renterisico

Het matching- / renterisico bestaat uit het niet gematcht zijn van de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, liquiditeit en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil.

De duration van de belegging in obligaties bedraagt 6, terwijl die van de voorziening pensioenverplichtingen 14 bedraagt. Het pensioenfonds loopt hiermee een risico op de rentetypische looptijden. Bij een dalende rentevoet daalt de dekkingsgraad en bij een stijgende rentevoet wordt de dekkingsgraad hoger.

Het liquiditeitsrisico is te verwaarlozen aangezien de beleggingen iedere dag verhandelbaar zijn.

Kredietrisico

Ultimo 2012 bedraagt het herverzekeringsdeel technische voorzieningen 24.444 waarover het pensioenfonds een kredietrisico loopt ingeval van faillissement van de herverzekeraar. Het pensioenfonds heeft geen reden aan te nemen dat de herverzekeraar niet aan haar verplichtingen kan voldoen en heeft derhalve geen voorziening hiervoor getroffen.

Niet financiële risico's

De niet financiële risico's, waarvan het operationele risico het belangrijkste is, worden beheerst door een adequate administratieve organisatie en interne controle, het vier ogen principe, checks and balances en door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de kleine organisatie door opleiding en ervaring bij de werknemers.

Naarden, 16 mei 2013

Stichting Pensioenfonds Sagittarius
Het bestuur

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het pensioenfonds dient verantwoording af te leggen aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd alsmede over de naleving van de principes voor goed pensioenfondsbestuur. Het verantwoordingsorgaan heeft de taak om hier een oordeel over te geven.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie leden van wie er twee tevens zitting hebben in de deelnemersraad. Voorzitter Fabienne Bol, benoemd door de werkgever, bekleedt deze functie sedert 27 mei 2010. Secretaris Nico Alles werd namens de pensioengerechtigden in 2008 benoemd. Deelnemersraadslid Roger Hendrix die in december 2011 als vertegenwoordiger van de deelnemers werd benoemd heeft in december 2012 wegens vertrek bij zijn werkgever zijn functies als deelnemersraadslid en als lid van het verantwoordingsorgaan neergelegd. In zijn plaats is per 16 mei 2013 door de deelnemers in de deelnemersraad John Schilt benoemd.

In het kader van haar taakuitvoering is het verantwoordingsorgaan gedurende 2012 drie maal bijeen geweest. In mei 2012 heeft het kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening 2011. In september 2012 werd de aangepaste ABTN doorgenomen en geaccordeerd. Ook hebben de leden van het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan een cursus onder andere over recente en mogelijke ontwikkelingen in regelgeving bijgewoond. In december 2012 werd een adviesaanvraag kortingsbesluit positief beoordeeld. Conform dit advies en de dekkingsgraad ultimo 2012 is in januari 2013 door het bestuur besloten om niet te korten in 2013. De financiële situatie van het fonds blijft echter zorgelijk.

Het verantwoordingsorgaan heeft tijdens de overlegvergadering van 7 december 2012 het bestuur geadviseerd om niet tot een verhoging van haar bezoldiging over te gaan per 1 januari 2013.

Ook is de wens van de werkgever besproken om alle werknemers bij één pensioenuitvoerder onder te brengen. De werkgever is, in overleg met het bestuur, aan het onderzoeken hoe dit kan worden vormgegeven.

Gezien de vele ontwikkelingen in pensioenregelgeving en de zorgelijke financiële situatie in de markt en van het pensioenfonds, is er opnieuw afgesproken frequenter te communiceren tussen de verschillende organen.

Conclusie

Gezien de gegeven toelichting op het uitgevoerde beleid en de inhoud van de verstrekte documenten is het verantwoordingsorgaan van oordeel dat het bestuur van Stichting Pensioenfonds Sagittarius in 2012 de aan haar toebedeelde taken goed heeft uitgevoerd en dat het bestuur de principes voor goed pensioenbestuur correct naleeft.

Naarden, 16 mei 2013

Stichting Pensioenfonds Sagittarius
Het verantwoordingsorgaan

Reactie van het bestuur

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor haar oordeel.

Naarden, 16 mei 2013

Stichting Pensioenfonds Sagittarius
Het bestuur

Verslag van het intern toezicht

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door alle bestuursleden met uitzondering van de voorzitter.

Het intern toezicht heeft de volgende taken:

- Het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het fonds
- Het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd
- Het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn

Het intern toezicht zal haar verslag aan het verantwoordingsorgaan doen toekomen. Tevens heeft zij een aantal verbeterpunten aangegeven. Deze zullen in de bestuursvergaderingen worden besproken.

Naarden, 16 mei 2013

Stichting Pensioenfonds Sagittarius
Het intern toezicht

Balans per 31 december 2012

na resultaatbestemming

(alle bedragen in 1.000 euro)

	<i>toelichting</i>	2012	2011
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	4	306.413	281.022
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	5	24.444	23.972
Vorderingen en overlopende activa	6	510	855
Liquide middelen	7	907	152
		<hr/>	<hr/>
Totaal activa		332.274	306.001
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Passiva			
Algemene reserve	8	-148	-12.984
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	9	331.270	317.711
Overige technische voorzieningen	10	320	319
Andere voorzieningen	11	0	307
Schulden en overlopende passiva	12	832	648
		<hr/>	<hr/>
Totaal passiva		332.274	306.001
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Dekkingsgraad		100,0%	95,6%

Staat van baten en lasten over 2012

(alle bedragen in 1.000 euro)

	<i>toelichting</i>	2012	2011
Baten			
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	14	2.243	2.065
Overgenomen pensioenverplichtingen	15	0	139
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	16	39.197	-8.317
Overige baten	17	1.818	1.778
		<hr/>	<hr/>
Totaal baten		43.258	-4.335
		<hr/>	<hr/>
Lasten			
<i>pensioenopbouw</i>	18	1.529	1.271
<i>toeslagverlening</i>	19	223	168
<i>intresttoevoeging voorziening pensioenverplichtingen</i>	20	5.150	4.307
<i>onttrekking uit voorziening voor pensioenuitkeringen</i>	21	-16.681	-16.670
<i>onttrekking uit voorziening voor pensioenuitvoeringskosten</i>	22	-507	-340
<i>toevoeging overgenomen pensioenverplichtingen</i>	23	0	177
<i>vrijval overgedragen pensioenverplichtingen</i>	24	0	-283
<i>wijziging marktrente</i>	25	20.938	33.327
<i>wijziging sterfetafel</i>	26	3.379	1.942
<i>overige wijzigingen in de voorziening pensioenverplichtingen</i>	27	-472	-2.548
		<hr/>	<hr/>
Totaal mutatie voorziening pensioenverplichtingen		13.559	21.351
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	28	-472	-150
Mutatie andere voorzieningen	29	-307	307
Overgedragen pensioenverplichtingen	30	0	257
Pensioenuitkeringen	31	17.039	16.627
Pensioenuitvoeringskosten	32	603	593
Overige lasten	33	0	19
		<hr/>	<hr/>
Totaal lasten		30.422	39.004
		<hr/>	<hr/>
Saldo van baten en lasten		12.836	-43.339
		<hr/>	<hr/>

Het saldo van baten en lasten wordt overeenkomstig de statuten toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve.

Kasstroomoverzicht over 2012

(alle bedragen in 1.000 euro)

	2012	2011
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	2.243	2.065
Ontvangen FVP-bijdragen	60	42
Ontvangen waardeoverdrachten	0	139
Betaalde pensioenuitkeringen	-17.039	-16.627
Betaalde waardeoverdrachten	0	-257
Ontvangen uitkeringen herverzekering	1.759	1.778
Betaalde premies herverzekering	0	-23
Betaalde kosten toeslagverlening herverzekering	0	4
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-603	-593
Mutatie vorderingen en schulden	529	-302
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-13.051	-13.774
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	67.885	75.215
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	10.851	11.602
Aankopen beleggingen	-64.319	-73.314
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-603	-332
Mutatie vorderingen en schulden m.b.t. beleggingen	13	323
Mutatie liquide middelen m.b.t. beleggingen	-21	12
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	13.806	13.506
Mutatie liquide middelen	755	-268

Actuariële analyse over 2012

(alle bedragen in 1.000 euro)

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

	2012	2011
Resultaat op pensioenopbouw		
Beschikbaar voor pensioenopbouw	1.812	1.676
Benodigd voor pensioenopbouw	-1.529	-1.271
Vrijgevallen solvabiliteitstoeslag	-275	-269
	<hr/>	<hr/>
	8	136
Resultaat op kosten		
Beschikbaar voor kosten	572	405
Gemaakte kosten	-603	-593
	<hr/>	<hr/>
	-31	-188
Resultaat op intrest en toeslagverlening		
Beleggingsresultaten	39.197	-8.317
Intresttoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-4.745	-3.965
Wijziging marktrente	-19.306	-31.258
Premies herverzekering	0	-19
Resultaat op toeslagverlening	-3	28
	<hr/>	<hr/>
	15.143	-43.531
Overige resultaten		
Resultaat op waardeoverdrachten	0	-12
Resultaat op sterfte	269	2.363
Resultaat op invalidering en revalidering	-7	14
Resultaat op uitkeringen	-71	132
Resultaat op overige mutaties	60	71
Mutatie andere voorzieningen	307	-307
Aanpassing sterftegrondslagen	-3.086	-2.224
Overige baten	244	207
	<hr/>	<hr/>
	-2.284	244
	<hr/>	<hr/>
Totaal saldo van baten en lasten	12.836	-43.339

Toelichting algemeen

(alle bedragen in 1.000 euro)

1 Inleiding

Het fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan de pensioenreglementen zoals die gelden en hebben gegolden voor de aangesloten ondernemingen. Dit betreft het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers.

2 Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze per 1 januari 2008 zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Het bestuur heeft op 16 mei 2013 de jaarrekening vastgesteld.

3 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

(a) Algemeen

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

(b) Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

(c) Beleggingen

(c.1) Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd op actuele waarde.

(c.2) Aandelen

De aandelen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen.

(c.3) Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen, inclusief lopende interest.

(c.4) Derivatens

Derivatens worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering.

(d) Herverzekeringen

Betaalde herverzekeringspremies en ontvangen uitkeringen herverzekering worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Voor het herverzekeringsdeel technische voorzieningen gelden dezelfde grondslagen als voor de voorziening pensioenverplichtingen (punt e.1).

(e) Technische voorzieningen

(e.1) Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de op balansdatum opgebouwde nominale aanspraken.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Voor arbeidsongeschikten wordt tevens de toekomstige pensioenopbouw in de voorziening pensioenverplichtingen inbegrepen. Dit geldt niet voor langdurig zieken. Voor hen zijn uitsluitend de verworven aanspraken in de voorziening pensioenverplichtingen inbegrepen.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2012:

- Rekenrente: volgens de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Overlevingstafels: AG-Prognosetafel 2012-2062.
- Voor de ervaringssterfte vindt een correctie plaats op basis van de ES-P2 factoren.
- Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor nog niet ingegaan partnerpensioen wordt voor de regelingen waar het partnerpensioen volledig kan worden uitgeruild tot leeftijd 65 een partnerfrequentie gehanteerd van 100%.
Voor de regelingen waar het (vóór 2002) opgebouwde partnerpensioen niet kan worden uitgeruild en waarbij sprake is van het bepaalde partnersysteem wordt uitgegaan van de werkelijke burgerlijke staat.
Voor de regelingen waarbij sprake is van het onbepaalde partnersysteem en waarbij het (vóór 2002) opgebouwde partnerpensioen niet kan worden uitgeruild wordt tot leeftijd 65 uitgegaan van een partnerfrequentie van 90%.
Vanaf leeftijd 65 wordt voor alle regelingen de werkelijke burgerlijke staat gehanteerd.
- Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- Kostenopslag: 3% van de voorziening voor pensioenverplichtingen in verband toekomstige administratie- en excassokosten.
- Wezenopslag: 5% van de voorziening van het latent partnerpensioen van (gewezen) deelnemers.

Tot 31 december 2012 werd voor de overlevingstafels uitgegaan van de AG-Prognosetafel 2010-2060. Op 31 december 2012 is overgegaan van de AG-Prognosetafel 2010-2060 op de AG-Prognosetafel 2012-2062. Deze schattingswijziging heeft geleid tot een toename van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening met ongeveer 1%.

Daarnaast wordt bij de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur sinds december 2012 rekening gehouden met de UFR. Deze schattingswijziging heeft geleid tot een afname van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening met ongeveer 1%.

(e.2) Overige technische voorzieningen

In 2006 is een bedrag gereserveerd voor de financiering van extra pensioenopbouw van een aantal deelnemers. Dit dient ter compensatie van het beëindigen van de pensioenopbouw in de Vroegpensioen Regeling. Jaarlijks valt een gedeelte van deze voorziening vrij ten gunste van het resultaat van het fonds.

Ultimo 2012 is de raming van de overige technische voorzieningen bijgesteld vanwege een daling van de marktrente. Dit heeft geleid tot een toename van de overige technische voorzieningen.

(f) Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting bij de balans per 31 december 2012

(alle bedragen in 1.000 euro)

4 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Overzicht totale waarde per beleggingscategorie

2012	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
Belegde waarden	111.296	190.450	301.746
Beleggingsdebiteuren	257	4.693	4.950
Liquide middelen	576	80	656
Beleggingscrediteuren	0	-939	-939
Stand per 31 december 2012	112.129	194.284	306.413

2011	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
Belegde waarden	100.365	175.998	276.363
Beleggingsdebiteuren	83	6.843	6.926
Liquide middelen	568	67	635
Beleggingscrediteuren	0	-2.902	-2.902
Stand per 31 december 2011	101.016	180.006	281.022

Verloopoverzicht van de belegde waarden per beleggingscategorie

2012	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
Stand per 1 januari 2012	100.365	175.998	276.363
Aankopen	6.324	57.995	64.319
Verkopen/aflossingen	-11.587	-56.298	-67.885
Herwaardering	16.194	12.755	28.949
Stand per 31 december 2012	111.296	190.450	301.746

<i>2011</i>	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
Stand per 1 januari 2011	107.068	190.783	297.851
Aankopen	21.993	51.321	73.314
Verkopen/aflossingen	-10.718	-64.497	-75.215
Herwaardering	-17.978	-1.609	-19.587
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2011	100.365	175.998	276.363
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Belegde waarden in aandelen

Alle aandelen betreffen aandelen in mature markets, zijn uitsluitend belegd in eurolanden en staan ter vrije beschikking. In de aandelen zijn geen posten inbegrepen die meer bedragen dan 5% van de totaal belegde waarden in aandelen. Ten slotte zijn alle aandelen beursgenoteerd.

In het onderstaande overzicht staan de belegde waarden in aandelen per land weergegeven:

	2012	2011
België	4.396	3.450
Duitsland	33.872	28.455
Finland	3.049	3.055
Frankrijk	36.941	32.992
Griekenland	222	301
Ierland	1.029	1.047
Italië	8.712	8.267
Nederland	9.633	9.196
Oostenrijk	1.130	877
Portugal	699	796
Spanje	11.613	11.929
	<hr/>	<hr/>
Totaal belegde waarden in aandelen	111.296	100.365
	<hr/>	<hr/>

Belegde waarden in vastrentende waarden

De vastrentende waarden betreffen uitsluitend beursgenoteerde staatsobligaties, zijn alleen belegd in eurolanden en staan ter vrije beschikking. In de vastrentende waarden is één post inbegrepen die meer bedraagt dan 5% van de totaal belegde waarden in vastrentende waarden. Het betreft een Italiaanse staatslening met een couponrente van 4,25% en een expiratedatum van 1 februari 2019. De belegde waarde van deze lening bedraagt ultimo 2012 10.848.

In het onderstaande overzicht staan de belegde waarden in vastrentende waarden naar land en credit rating weergegeven:

	2012	2011	Credit rating 2012	Credit rating 2011
Duitsland	39.339	39.465	AAA	AAA
Finland	2.761	2.678	AAA	AAA
Nederland	12.004	10.846	AAA	AAA
Frankrijk	43.709	39.914	AA+	AA+
Oostenrijk	7.564	7.023	AA+	AAA
België	11.744	10.305	AA	AA
Ierland	4.084	3.388	BBB+	BBB+
Italië	45.530	39.877	BBB+	BBB+
Spanje	19.557	19.529	BBB-	AA-
Portugal	4.158	2.973	BB	BBB-
Totaal belegde waarden in vastrentende waarden	190.450	175.998		

Belegde waarden in derivaten

Er wordt tevens belegd in derivaten. Alle derivaten betreffen gekochte futures op de STOXX 50. De onderliggende waarde bedroeg ultimo 2012 811 (2011: 600). Omdat koersresultaten dagelijks worden verrekend is de balanswaarde ultimo boekjaar verwaarloosbaar (ultimo 2012: 0).

Beleggingsdebiteuren

	2012	2011
Lopende intrest	3.792	3.891
Nog af te wikkelen transacties	930	2.902
Lopende intrest nog af te wikkelen transacties	4	59
Te vorderen dividendbelasting	224	74
Stand per 31 december	4.950	6.926

Beleggingscrediteuren

	2012	2011
Nog af te wikkelen transacties	-929	-2.847
Lopende intrest nog af te wikkelen transacties	-10	-55
Stand per 31 december	-939	-2.902

5 Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Ultimo 2012 bedraagt het herverzekeringsdeel technische voorzieningen 24.444 waarover het pensioenfonds een kredietrisico loopt ingeval van faillissement van de verzekeraar. Het pensioenfonds heeft geen reden aan te nemen dat de herverzekeringsaanstalt niet aan haar verplichtingen kan voldoen en heeft derhalve geen voorziening hiervoor getroffen.

Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreft een gesloten groep van vrijwel uitsluitend nominale pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden.

De specificatie van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen is als volgt:

	2012	2011
Stand per 1 januari	23.972	23.822
Intresttoevoeging	405	342
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.748	-1.773
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-52	-35
Overgedragen pensioenverplichtingen	0	0
Wijziging marktrente	1.632	2.069
Wijziging sterftetafel	293	-282
Overige mutaties	-58	-171
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	24.444	23.972
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

6 Vorderingen en overlopende activa

	2012	2011
Vordering uit hoofde van herverzekerings	17	419
Te vorderen pensioenpremie	486	433
Overige vorderingen en overlopende activa	7	3
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	510	855
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

7 Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen de tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk opeisbaar zijn.

8 Algemene reserve

	2012	2011
Stand per 1 januari	-12.984	30.355
Uit bestemming saldo van baten en lasten	12.836	-43.339
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	-148	-12.984
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Het (minimaal) vereist eigen vermogen wordt uiteengezet onder de overige toelichtingen (punt 37).

9 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Het mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

	2012	2011
Stand 1 januari	317.711	296.360
Pensioenopbouw	1.529	1.271
Toeslagverlening	223	168
Intresttoevoeging	5.150	4.307
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-16.681	-16.670
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-507	-340
Overgenomen pensioenverplichtingen	0	177
Overgedragen pensioenverplichtingen	0	-283
Wijziging marktrente	20.938	33.327
Wijziging sterftetafel	3.379	1.942
Overige wijzigingen	-472	-2.548
	<hr/>	<hr/>
Stand 31 december	331.270	317.711
	<hr/>	<hr/>

Voor een toelichting op bovenstaande mutaties wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

In het onderstaande overzicht staan zowel de aantallen als de voorziening voor pensioenverplichtingen per groep vermeld.

	Aantal		Voorziening	
	2012	2011	2012	2011
Deelnemers	376	403	15.417	17.304
Gewezen deelnemers	1.793	1.886	103.162	103.531
Pensioengerechtigden	1.343	1.300	212.691	196.876
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	3.512	3.589	331.270	317.711
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

10 Overige technische voorzieningen

	2012	2011
Stand 1 januari	319	277
Bijstelling raming	31	62
Onttrekkingen	-30	-20
	<hr/>	<hr/>
Stand 31 december	320	319
	<hr/>	<hr/>

De post overige technische voorzieningen is bedoeld ter financiering van extra pensioenopbouw van een aantal deelnemers.

Ultimo 2012 is de raming van de overige technische voorzieningen bijgesteld vanwege de wijziging in de marktrente. Dit heeft geleid tot een toename van de overige technische voorzieningen met een bedrag van 31.

Verder is de extra pensioenopbouw uit de overige technische voorzieningen vrijgevallen.

11 Andere voorzieningen

Ultimo 2011 is een voorziening opgenomen ter grootte van 307 inzake de BTW over het vermogensbeheer vanaf het boekjaar 2006. De vraag of dit bedrag daadwerkelijk verschuldigd zou worden, was afhankelijk van de uitspraak van het Europese Hof van Justitie in de zaak Capital International Limited. Inmiddels heeft het Hof hierover uitspraak gedaan. Deze uitspraak heeft ertoe geleid dat het bedrag naar verwachting daadwerkelijk verschuldigd zal zijn. De BTW over het vermogensbeheer vanaf het boekjaar 2006 is dan ook opgenomen in het bedrag van 348 vermeld bij de omzetbelasting onder schulden en overlopende passiva.

12 Schulden en overlopende passiva

	2012	2011
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	364	318
Omzetbelasting	348	102
Advieskosten	34	35
Vooruitontvangen pensioenpremie	17	64
Uitkeringen	1	1
Overige schulden	68	128
	<hr/>	<hr/>
	832	648
	<hr/>	<hr/>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

13 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Sinds 1991 werden door het pensioenfonds en haar rechtsvoorgangers door middel van koopsommen aan de verzekeraars Nationale-Nederlanden en Aegon aan een aantal gewezen deelnemers en pensioengerechtigden dezelfde toeslagen toegekend als aan de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van het pensioenfonds. Bij de verzekeraars zal de voorziening van deze gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, waar het pensioenfonds geen enkele relatie mee heeft, in de orde van grootte van € 16 miljoen (2011: € 16 miljoen) liggen. Nationale-Nederlanden heeft aangegeven niet langer aan het toekennen van toeslagen mee te werken. Voor desbetreffende verzekerden wordt dan ook naar een andere oplossing gezocht.

Voor het pand van waaruit het pensioenbureau haar werkzaamheden verricht loopt een huur-overeenkomst die geldt tot 2014 met een optie voor het pensioenfonds tot verlenging met een periode van 3 jaar.

Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2012

(alle bedragen in 1.000 euro)

14 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

	2012	2011
Werkgeversgedeelte	1.900	1.716
Werknemersgedeelte	343	349
	<hr/>	<hr/>
	2.243	2.065
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kostendekkende premie

	2012	2011
Actuarieel benodigde premie	1.846	1.524
Kostenopslag	150	100
Solvabiliteitstoeslag	269	244
	<hr/>	<hr/>
	2.265	1.868
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Het verschil tussen de kostendekkende premie en de premiebijdragen (van werkgevers en werknemers) in 2011 is het gevolg van het feit dat bij de vaststelling van de premiebijdragen een rekenrente van 2,984% (volgens het circuit van waardeoverdracht) en voor de kostendekkende premie de rente op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december 2010 is gehanteerd.

Vanaf 2012 wordt ook bij de vaststelling van de premiebijdragen van de rentetermijnstructuur ultimo vorig boekjaar uitgegaan, zodat de premiebijdragen ongeveer gelijk zijn aan de kostendekkende premie.

15 Overgenomen pensioenverplichtingen

Overgenomen pensioenverplichtingen betreffen waardeoverdrachten van premievrije pensioen-aanspraken van deelnemers van de pensioenuitvoerder van de vorige werkgever naar ons pensioenfonds. Overgenomen pensioenverplichtingen worden aangewend voor de inkoop van extra pensioenaanspraken. Aangezien de dekkingsgraad over de periode van september 2011 tot en met oktober 2012 lager was dan 100% zijn er in 2012 geen pensioenverplichtingen overgenomen.

16 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

2012	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Aandelen	3.491	16.194	-226	19.459
Vastrentende waarden	7.352	12.755	-377	19.730
Overige beleggingen	8	0	0	8
	<u>10.851</u>	<u>28.949</u>	<u>-603</u>	<u>39.197</u>

2011	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Aandelen	3.630	-17.978	-120	-14.468
Vastrentende waarden	7.967	-1.609	-212	6.146
Overige beleggingen	5	0	0	5
	<u>11.602</u>	<u>-19.587</u>	<u>-332</u>	<u>-8.317</u>

17 Overige baten

	2012	2011
FVP-bijdragen	60	42
Uitkeringen uit hoofde van herverzekering	1.759	1.778
Vrijval uit de overige technische voorzieningen	-1	-42
	<u>1.818</u>	<u>1.778</u>

18 Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

19 Toeslagverlening

De post toeslagverlening is gelijk aan de contante waarde van de feitelijk toegekende toeslag per 1 januari van het boekjaar. Voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden gold per 1 januari 2012 een toeslag van 0,0% (2011: 0,0%), met uitzondering van de deelnemers van de Rexel Nederland Regeling. Voor hen gold per 1 januari 2012 een toeslag van 1,26% (2011: 1,03%).

20 Intresttoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen is opgerent met 1,544% (2011: 1,296%).

Het rentepercentage van 1,544 is gelijk aan de 1-jaarsrente uit de rentetermijnstructuur per 31 december 2011 zoals gepubliceerd op de website van DNB.

21 Onttrekking uit voorziening voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

22 Onttrekking uit voorziening voor pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks valt 3% van de uitkeringen vrij uit de voorziening pensioenverplichtingen ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

23 Toevoeging overgenomen pensioenverplichtingen

De toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen is gelijk aan de contante waarde van de pensioenaanspraken die zijn toegekend in het boekjaar. Aangezien de dekkingsgraad over de periode van september 2011 tot en met oktober 2012 lager was dan 100% zijn er in 2012 geen pensioenverplichtingen overgenomen.

24 Vrijval overgedragen pensioenverplichtingen

De vrijval uit de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen is gelijk aan de contante waarde van de pensioenaanspraken die uit hoofde van uitgaande waardeoverdrachten zijn overgedragen in het boekjaar. Aangezien de dekkingsgraad over de periode van september 2011 tot en met oktober 2012 lager was dan 100% zijn er in 2012 geen pensioenverplichtingen overgedragen.

25 Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

26 Wijziging sterftetafel

Per 31 december 2012 is bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen uitgegaan van de AG-Prognosetafel 2012-2062. Tot 31 december 2012 werd de AG-Prognosetafel 2010-2060 gehanteerd.

27 Overige wijzigingen in de voorziening pensioenverplichtingen

	2012	2011
Sterfte	-305	-2.480
Afkopen	-262	-84
Arbeidsongeschiktheid	79	51
Overige mutaties	16	-35
	<hr/>	<hr/>
	-472	-2.548
	<hr/>	<hr/>

28 Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen is toegenomen van 23.972 ultimo 2011 naar 24.444 ultimo 2012, een toename derhalve van 472. In 2011 nam het herverzekeringsdeel technische voorzieningen toe van 23.822 naar 23.972, een toename van 150.

29 Mutatie andere voorzieningen

In het jaar 2011 is een voorziening van 307 gevormd voor de BTW over het vermogensbeheer van de buitenlandse vermogensbeheerder over de jaren vanaf 2006 tot en met 2011. Als gevolg van een uitspraak van het Europese Hof is dit bedrag in het jaar 2012 overgeboekt naar de schulden en overlopende passiva.

30 Overgedragen pensioenverplichtingen

Overgedragen pensioenverplichtingen betreffen waardeoverdrachten van premievrije pensioen-aanspraken van gewezen deelnemers van ons pensioenfonds naar de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever. Aangezien de dekkingsgraad over de periode van september 2011 tot en met oktober 2012 lager was dan 100% zijn er in 2012 geen pensioenverplichtingen overgedragen.

31 Pensioenuitkeringen

	2012	2011
Ouderdoms- en vroegpensioen	12.201	12.002
Partnerpensioen	4.452	4.416
Wezenpensioen	11	11
Invalideitpensioen	92	101
Afkopen	260	84
Overlijdensuitkering	23	13
	<hr/>	<hr/>
	17.039	16.627
	<hr/>	<hr/>

32 Pensioenuitvoeringskosten

	2012	2011
Personeelskosten	247	240 *
Bestuurskosten	142	144 *
Huur	30	30 *
Kantoorkosten	19	15
Controlekosten accountant	29	30
Actuaris	21	14
Overige advieskosten	2	9
Contributies en heffingen toezichhouders	26	26
Uitkeringsadministratie	32	31
Deelnemersadministratie	31	29
Overige	24	25 *
	<hr/>	<hr/>
	603	593
	<hr/>	<hr/>

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

33 Overige lasten

	2012	2011
Kosten toeslagverlening herverzekering	0	-4
Premies herverzekering	0	23
	<hr/>	<hr/>
	0	19
	<hr/>	<hr/>

* aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Overige toelichtingen

(alle bedragen in 1.000 euro)

34 Aantal personeelsleden

Bij het fonds waren in 2012 gemiddeld 3,0 (2011: 3,0) werknemers in dienst. In fte's bedroeg het aantal werknemers in 2012 gemiddeld 2,3 (2011: 2,3).

Personeelskosten

	2012	2011
Salarissen	171	168
Belastingen en sociale lasten	13	13
Pensioenlasten	43	37
Overige personeelskosten	20	22 *
	<hr/>	<hr/>
	247	240 *
	<hr/>	<hr/>

35 Verbonden partijen

Als verbonden partijen kunnen worden aangemerkt: Hagemeyer N.V., Rexel S.A., de hierbij aangesloten ondernemingen en de bestuurders.

Met Hagemeyer N.V. en de aangesloten ondernemingen zijn uitvoeringsovereenkomsten afgesloten. Voor een nadere uiteenzetting hiervan wordt verwezen naar de overige gegevens.

Inzake de beloning van de bestuurders wordt verwezen naar punt 36 (bezoldiging bestuurders).

36 Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging voor de bestuurders tezamen bedraagt 53 (2011: 49). Er zijn geen garanties en leningen verstrekt aan de bestuurders.

37 Solvabiliteit

	2012	2011
Aanwezig vermogen	306.998	281.074
Af: technische voorzieningen	307.146	294.058
	<hr/>	<hr/>
Eigen vermogen	-148	-12.984
Af: vereist eigen vermogen	43.638	42.814
	<hr/>	<hr/>
Vrij vermogen	-43.786	-55.798
Minimaal vereist eigen vermogen	12.900	12.350
Dekkingsgraad	100,0%	95,6%

* aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Als het eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien het eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen, maar wel ten minste gelijk is aan het minimaal vereist eigen vermogen, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

Aangezien het eigen vermogen ultimo 2012 minder bedraagt dan het minimaal vereist eigen vermogen, is ultimo 2012 sprake van een dekkingstekort. Ultimo 2011 was ook sprake van een dekkingstekort.

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van de standaardmethode.

Overige gegevens

Bestemming saldo baten en lasten

Het saldo van de staat van baten en lasten wordt overeenkomstig de statuten toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve.

Uitvoeringsovereenkomst

Tussen het pensioenfonds en Hagemeyer N.V. en tussen het pensioenfonds en de aangesloten ondernemingen zijn per 1 januari 2011 uitvoeringsovereenkomsten afgesloten.

In de uitvoeringsovereenkomsten worden afspraken gemaakt omtrent de volgende zaken:

- jaarlijks door de aangesloten ondernemingen te betalen bijdragen aan het pensioenfonds. De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van de in de overeenkomsten gedefinieerde dekkingsgraad van het pensioenfonds. Bij een dekkingsgraad lager dan 175% betalen de aangesloten ondernemingen de premie die actuariael nodig is voor de opbouw van de pensioenverplichtingen in dat jaar, vermeerderd met een opslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen en een opslag voor de uitvoeringskosten van het pensioenfonds. De premie wordt berekend met behulp van de de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december van het voorafgaande jaar. Bij een dekkingsgraad tussen de 175% en 225% is de bijdrage nihil. Indien de dekkingsgraad meer bedraagt dan 225% is de bijdrage negatief en is zodanig vastgesteld dat de dekkingsgraad boven de 225% wordt teruggebracht tot 80% van het verschil;
- informatieverstrekking door de werkgever;
- wijziging van de statuten;
- opstellen en wijzigen van de pensioenreglementen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2013 zijn de pensioenaanspraken van deelnemers van de Rexel Nederland Regeling verhoogd met een toeslag van 1,55%. De overige pensioenaanspraken en pensioenrechten zijn per 1 januari 2013 niet verhoogd.

Het bestuur heeft op 5 februari 2013 een evaluatie over het herstelplan bij De Nederlandsche Bank ingediend. Hieruit blijkt dat de verwachte dekkingsgraad ultimo 2013 hoger is dan het minimaal vereist eigen vermogen. Als gevolg hiervan zijn de pensioenen per 1 april 2013 niet verlaagd. Indien de dekkingsgraad ultimo 2013 minder bedraagt dan het minimaal vereist eigen vermogen, dienen de pensioenen per 1 april 2014 alsnog te worden verlaagd.

Het bestuur heeft op 28 maart 2013 besloten om per 1 januari 2013 de kostenopslag in de premie te verhogen van 8% naar 10% en de opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid van 4,5% naar 5,5%.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Sagittarius te Naarden is aan Milliman Pensioenen v.o.f. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn “Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen” heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangevane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet met uitzondering van artikel 129, 131, 132 en 133. Naar mijn mening heeft het pensioenfonds onbedoeld korting verleend, beschikt het pensioenfonds niet over het minimaal vereist eigen vermogen, beschikt het pensioenfonds niet over het vereist eigen vermogen en worden de technische voorzieningen per 31 december 2012 niet volledig door waarden gedekt.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Sagittarius is naar mijn mening slecht, vanwege een dekkingstekort.

De pensioenaanspraken en pensioenrechten worden per 1 april 2014 mogelijk gekort. De hoogte van de uiteindelijke korting wordt per 31 december 2013 vastgesteld. Hierbij wordt gekeken naar het eigen vermogen en het minimaal vereist eigen vermogen per 31 december 2013.

Amsterdam, 16 mei 2013

drs. R.K. Sagoenie AAG

verbonden aan Milliman Pensioenen v.o.f.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Sagittarius

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Pensioenfonds Sagittarius te Naarden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van het pensioenfonds gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Sagittarius per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Den Haag, 16 mei 2013

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.B. Spiessens RA